

וי'ב'ב' ע'ב' א'ב'ר'ב'ב'ב'

אמר ר' י' היה דורש (נהדר ל')

ודך כוכב מיעקב אל תקרי כוכב אלא כוכב ר'ע כד תוה המי ליה לחרון
בר כוויבא תוה אמר היינו כלבא משיחא א"ל ר' יוחנן בן תורתא עקיבא
יעלו עשבים בלהיך ועדיין אינו באי' א"ר יוחנן (בבבבב) הקול קול יעקב
5 קול אדריאנוס קיסר הוה כביתו שבונים אנה רבוא בני ארם ושבונים
אלף הוקיעו קרנות היו צרין על ביתו והיה שם בן כוויבא והיו לו באתים
אלף סבמעי אצבע שלחו לו הבטים עד בתי אתה עושה לישראל
בעלי מותין אמר להם והיאך יבדקי אמרו לו כל מי שאינו עוקר ארו
סלבגון אל ירחב באמריטיא שלי והיו לו באתים אלף סבאן וסבאן
10 ובשעה שהיו יוצאין למלחמה היו אומרים לא תסעוד ולא תסכיף הוה
הוא דבתיב (הסלס ס') הלא אתה אלהים זנחתנו ולא תצא אלהים
בעבאונתנו ה' ובה היה עושה בן כוויבא היה סבבל אבני בלוסטרא
באחד בארבעותיו וזרקו והוה בהו כמה נפשות ועל זה א"ר עקיבא
כך שלש שנים ובהצצה הקנה אדריאנוס קיסר לביתו והיה שם דבי
אלעזר הכודעי עסוק בשקו ובהעניוהו וככל יום ויום מתלל ואומר רבישע
אל תשב בדיון היום

אמר ר' י' היה דורש (נהדר ל')

אמר רב נחמן משה חקן לישראל ברכה
הן כשעה שירד להם מן הדשע חקן להם
כרכה הארץ ויאזינו שנוכחי לארץ ויהי שלמה
הקנו בנה יהושלם וזו חקן על ישראל
5 עמר חקן יהושלם ערך ושלמה חקן על
הלל' העל והקדש השב ורפסב ביבנה
תקנה בני ר' חנוך דאבר רב סמא
יאצו הוה שרעו ר' חנוך כוור לקבנה
חקנו ביבנה וצבנו והבטיב השב של
הביתו והבטיב שנתנו לקבנה

אמרת בירמ' אה אב 2

אמר רב כשעה ישלח משה למרים מצא
הקבה שישב וקיר בתים לאחור
אמר לפני רבשע ב' בעבב על יד אמר לו
5 ארם ארריש שעתיד לתוח בסף כמה חרות
מבואה מן ארץ עבר שעתיד לחוש על כו
קין וקין חילן חילן של הלכות אמר לפני
רבשע הראוי אמר לו חוור לאחור ור' י
וישב בסף מ' שבעה שרות ולא היה יודע
10 מה הן אסירי חשס כו כו שרגיע לדבר
זו אמר אמר לתלמידו רבי מנחם אמר להן
הלכה לפניו מבני תמימה ריעו חו
15 אמר לו שחק כן עליה במחשבה לפני אמר
לפני רבנו של יעלם הראוי חרות ר' י
ישח אמר לו חוור (לאחרון) חו לאחור
ראה ששקל כשר בסקולן אמר לפני
רבשע ו' תורה חו שכתה אל שחק כן
עלה במחשבה לפני חוור כו אב א

אמר ר' י' היה דורש (נהדר ל')

יחזן סתם מתי ר' מאיר סתם חספא ר' חסד
נטיה סתם סמא רבי יהודה סתם סמא
רש וכלהו אליבא דרע:

ואל יצלה על דפקה ששקלך פששים צריך לגשות אותה
ומאסמים ומדשד צדקים בעולם או פסיה סתים וכיוצא
בדברים אלויי - אין סדקר קרי שקרי כפי עקיבא חקם גדול
סמכטי משנה הנה והוא הנה נושא כליו של כן פונוקא בקל' י'
5 והוא הנה אמר עליו שהוא שקלך פששים ודקה הוא וכל
הקמי וורו שהוא שקלך פששים עד שפנה פנונוה י' פיו
שפנה - נודע להם שאינו נלא שאלו חקמו חקמים לא אוח נלא
מופת י' וצקר הדברים פכה הם: שפתורה הואת חקיה ומשפטיה
לעולם ולעולמי עולמים י' ואין מוסיפין עליהם ולא גורצין מהם י'
10 (ואסי לא הקלים עד מה או נהרג, קידוש שאינו זה
שקטימה עליו חורה, נהרי הוא קל מלכי בית דוד השלמים
וסקפאים, שמהו ולא העמידו סקפיה אלא לנסות פו רבים,
שנאמר: ומן השפכילים יקפלה לדרוף קהם, ולקרר וללפן עד
עת קו, כי עוד למודע ייגלו י')

אמר ר' י' היה דורש (נהדר ל')

ישקע הכוס ביום עד הוטמו והיה חרם סלגל אבנים של ארבעים סאה
והולך בים איבעה סילין ואם האבן שקרובה לים זהלא רחוקה מן הים
איבעה סילין וכרם גדול היה לו לאדריאנוס שמונה עשר סיל על שמונה
5 עשר סיל כמבויא לציפורי והקיפו גור פהרונג ביתר ולא גור עליהב
שיקברו עד שעבר סלך אחד וגור עליהם וקברום י' ה' והוא אמר יום
שניתנו הרוגי ביתר לקבורה נקבעת המזב והמטיב המזב שלא הסריחו
והמטיב שנתנו לקבורה י' המטיב ושמים שנה עשתה ביתר אחרי חורבן
הבית ולבה נהרבה על שהדליקו נרות לתורכן בית המקדש

אמר ר' י' היה דורש (נהדר ל')

אמר ר' י' היה דורש (נהדר ל')

אמר ר' י' היה דורש (נהדר ל')

אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא מגכת עד אנטיפרס וכולן מתו בקרב
אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה והיה העולם שמם עד שבא רבי עקיבא
אצל רבוחינו שבדרום ושנאה להם: ורבי מאיר, ורבי יהודה, ורבי יוסי, ורבי
שמעון, ורבי אלעזר בן שמוע, והם הם העמידו תורה אותה שעה. תנא: פולס
מתו מפסח ועד עצרת. אמר רב חמא בר אבא ואיתקא רבי חייא בר אבין:
פולס מתו מיתה רעה. - מאי היא? אמר רב נחמן: אסקרה.

אמר ר' י' היה דורש (נהדר ל')

תלמידי ר' עקיבא
מתו בברי המורא נראה כי
תלמידי הרבים של ר' עקיבא
מתו כולם במגפה אולם רב
שרירא ואון באנתרו
ההיסטורית מסביר כי היה זה
"שחמא" - נזירת המלכות או
מלחמה שנימו למיתחם
מזכרים אלה נראה כי המדוני
הוא נפרד בר כוכבא שר
עקיבא תמן בו בהתלבות רבה
סתתן כי תלמידו ר' עקיבא
נמו עם תלמידו של בר כוכבא
ועם דרכו המרד שנעשה
באכזריות מתוך שפיכת דם
רבה, והשומר נס הוא.

שנים עשר אלף זוגים בו / רוב המפרשים הבינו את הדברים כפשוטם וכתבו כמה וכמה
דברים להסביר מפני מה אירע כך לתלמידי ר' עקיבא. אכן, רב שרירא נאון באגרותו כותב
שהיה שמו. שמתו בו תלמידי ר' עקיבא. ולפי זה קשור הדבר במלחמת בר כוכבא שהיתה
באותה עת. וכתב המאירי כי כנלל ענין זה. נהגו כעין מנהג אבילות בימים שכן סתם
לשבעות, והואיל שלמי נסרות הזאנונים פסקו מלמות ביום ל' כעומר, לכן אין נהגים ביום זה
אבילות.

אמר ר' י' היה דורש (נהדר ל')

אמר ר' י' היה דורש (נהדר ל')

14 בני עקיבא הוא מעיד "שני" לטשה רכינו, כפי שסופר בגמרא, שמשה רבינו
אמר לקב"ה: "ברוכו של עולם, יש לו אדם כזה ואתה נותן תורה על ידו"
(11). ואכן חז"ל מסתרים לנו ידעה טעמיה: "דברים שלא נוגדו לטשה
רבינו, נחגלו לרבי עקיבא" (2). כפי עקיבא החליט ללמוד תורה בגלל
ארבעים שנה (3), והגיע לגלות עקבית בתורה, ונעשה ראש ישיבה ללפי
התנאים (4), בריהו רבי ששון בר יוחאי, רבי מאיר ועוד מגדולי
התנאים בארץ התורה, הוא מסר נפשו על בנין התורה בישראל, עד שהגרו
על קדושתו של ידי הרוסאים, כגלל התנגדותו לגזירותיהם על לימוד
תורה (5). רבי עקיבא נשמתו היא עם התורה הקדושה וההלכה, ולכן
כל סתם טענה אליבא דרבי עקיבא (6). "סתם תנאים רבי מאיר, סתם
תוספתא רבי נחמיה, סתם ספרא רבי יהודה, סתם ספרי רבי שמעון,
וכולוהו אליבא דרבי עקיבא" (7).

2. נושא כליו של בר כוכבא
1. יחד עם זה, ענה זה בתורה אדיר שבאדירים, גם "היה נושא
כליו של בר כוכבא" (8). כפי שכותב הרמב"ם, והוא קרא על בר כוכבא
"דרב כוכב-שעק" (9). המיסוד של גרין, ועוד כשהיה כמה הסטודנטים,
הדואים ברבי עקיבא ותלמידיו, חילקם בעלמא שחצטרו למלחמה לאומית
חילונית נגד רומאים - שלא מתוך תורה - היא סלוף, תלמידיו היו
תלמידו ישיבה, עדיקים וקדושים, גדולי תורה ואמונה, לעומת זה
המיסוד של רבי יצחק אייזיק הלוי כספרו דורות ראשונים, שמתאר את
רבי עקיבא כמסור נפשו נגד גזרות הגויים על לימוד התורה, בלי קשר
עם התקדורת לאומית, - גם היא כנגדו לדברי הרמב"ם שרבי עקיבא
היה נושא כליו של בר כוכבא, אלא דווקא מתוך גדלותו בתורה, מתוך
סגירות נפשו לקיום התורה, כדגת קודש קדושים, נשכחה הכרת הקדושה
של הלאומיות הישראלית (10), והצטרף הוא ותלמידיו לתנועת המרד, המר
בבר כוכבא ועודו במלחמתו.

15 יחסו הנכבד של רבי עקיבא
הוא היה כהחלת דברי המסכתא: כיצד העדים נעשים זוממים מעידו או
באיש פלוגי שדוא בן גרשה או בן
חלוצה, אין אומרים יעשה זה בן גרשה או בן חלוצה תחתיו, אלא לוקה
ארבעים. יש למצוא רמו לדברי ועונש הכופרים בגאולה, על דרך מה
שאמר הנביא ישעיה כה אמר ה' אי זה ספר כריתות אמכם אשר שלחתיה
וגו' הן כעונותיכם נמכתם וכפשיעכם שלחם אמכם, ופירוש דברים אלו
י"ל דאמר ר"ל כל מקום שגלו ישראל שבינה שנקראת כנסת ישראל
גלתה עמהם. והנה זה כדוגמת אם שנשלחה עם בניה מבעלה המלך. ויש
כהו שני אפנים או שהמלך כעס על הגבירה וגרשה עם בניה ויהיה זה
סימן שלא ישוב אליה עוד ולא יחזירה עם בניה, או שגדלך כעס על בניו
על שחטאו כנגדו ושלחם מעל פניו. ויכל יעובם לכל פגע ולכל רע, שלא
המלכה האדובה לו עמם לשמרום ולהחזירם למטב, וזה סימן להם שירצה
להחזירם לביתו, כיון שדוא לא יעזוב את המלכה לעולם. וכאופן השני
ענין גלות השכינה עם ישראל כדאיתא בזהר ויקל ובכמה דוכתא. זה
15 באמר הנביא להמתיאשים מן הגאולה אי זה ספר כריתות אמכם אשר
שלחתיה, וכי אמכם גרשתי הלא בפשיעכם שולחה אמכם להיות לכם
לאומנת, וזה לכם לאית שלא אעזוב אתכם לעולם, דלו עזבתי אתכם לא
הייתי שולח אמכם האדובה לי, ואשר לא חטאו נגדי עמכם, ולכן הכופרים
בגאולה אומרים על עם ישראל שכן גרשה הוא שנתגרשה אמו, וזה
16 לאות שנעזבו לעולם, וכן אומרים שכן חלוצה הוא, על פי מה דאמרין
יבמות (ו' ק"ב) אמר ליה האי מינא לר"ג עמא דחלץ ליה מריה מיניה
דכתיב בעצמם ובקדם ילכו לבקש את ה' ולא ימצאו חלק מהם, א"ל שוטה
מי כתיב חלץ להם, מהם כתיב, ואילו יבמה זולתו לא אחין מידי כמשא
אית כיה ע"ש.

16 ומפרש המהרש"א בחידושי אגדות שהגן דימה כנסת
ישראל לאלמנה ושומרת יבם שחלץ לה היבם ואינה זוקקה לו עוד,
אדרכא אסורה לו לעולם, כיון שלא בנה שוב לא יבנה. ועל זה השיב ר"ג
דהרי חלץ מהם כתיב, דאין זה חליצה הפוסלת והאוסרת. ולפי דברי המן
שכנסת ישראל נקראת חלוצה יהיה עם ישראל בן חלוצה אשר לא הבנה
עוד לעולם. וזה הרמז כיצד העדים נעשים זוממים, איו עדים נעשים
זוממים וזוכרי שקר, האומרים מעידים אנו באיש פלוגי הידוע שדוא עם
ישראל שכן גרשה וכן חלוצה הוא, אלו עדים נעשים זוממים ע"י עדים
נאמנים שהעידו לו הקב"ה, כדכתיב ואעידה לי עדים נאמנים שישב את
שכות עמו ואו יגלה לעין כל ח, כי עדות שקר דברו אשר אמרו שגרש
או חלץ הקב"ה לכנסת ישראל, ולא ישיב אותה עם בניה עוד. ועל עונש
הכופרים בגאולה אמר אין אומרים יעשה זה בן גרשה וכן חלוצה תחתיו
אלא לוקה,
נסיים אשריר מסכת מכות שנכנסו בעדים זוממים שכופרים בגאולה,
ויצאת בעדים נאמנים על נחמת ציון וגאולת ישראל כמורה בימינו אנו
סלה:

17 יבני הספירה מכרים תוך המעוזות סתמה ימים
טובים כמו של המעוז שיש קדושה לפניהם
ולאחריהם חילץ ער קבלה בתורה. וכן תמימות
הביינה ובמה' אומיה ין תמימות כשעזבן רעונו של
5 מקום. כוליהא ע"פ יתע ס' יש תמימים כפי
הסם תמימים כן שומיהם תמימים, כמו כן קאי על
ימים אלו וכן תמימות הביינה. וכן ימי תמימים.
ונכרית לעולה כח"ס יודע ה'. לכן הם כולל מועדי
ה' והכי נקראו כפי שגם שבתות. מכלל שלל הימים
10 אלו יש להם צמי שבתה בלד מה. והימים הללו
מביינן עריה כח"ס בא לטהר מסייעין איהו. ואחר
יל"מ שושן קקן שאלו וילאנו מדי כח"ס. יש לו
לכחם שיהיה. לכן כפי לו ח"ס אלה הימים דכ"י
15 יצאיהם לכה שהיו חתמה לעובדיהם שגבל לכה
הכבולות נתיים אלו כן חותם הליה מתיגלה שמה כי
כלל רק רמז אל הארבע המעוזות ופי' כהרש
כפי השמל:

18 יבני הספירה מכרים תוך המעוזות סתמה ימים
טובים כמו של המעוז שיש קדושה לפניהם
ולאחריהם חילץ ער קבלה בתורה. וכן תמימות
הביינה ובמה' אומיה ין תמימות כשעזבן רעונו של
5 מקום. כוליהא ע"פ יתע ס' יש תמימים כפי
הסם תמימים כן שומיהם תמימים, כמו כן קאי על
ימים אלו וכן תמימות הביינה. וכן ימי תמימים.
ונכרית לעולה כח"ס יודע ה'. לכן הם כולל מועדי
ה' והכי נקראו כפי שגם שבתות. מכלל שלל הימים
10 אלו יש להם צמי שבתה בלד מה. והימים הללו
מביינן עריה כח"ס בא לטהר מסייעין איהו. ואחר
יל"מ שושן קקן שאלו וילאנו מדי כח"ס. יש לו
לכחם שיהיה. לכן כפי לו ח"ס אלה הימים דכ"י
15 יצאיהם לכה שהיו חתמה לעובדיהם שגבל לכה
הכבולות נתיים אלו כן חותם הליה מתיגלה שמה כי
כלל רק רמז אל הארבע המעוזות ופי' כהרש
כפי השמל:

19 יבני הספירה מכרים תוך המעוזות סתמה ימים
טובים כמו של המעוז שיש קדושה לפניהם
ולאחריהם חילץ ער קבלה בתורה. וכן תמימות
הביינה ובמה' אומיה ין תמימות כשעזבן רעונו של
5 מקום. כוליהא ע"פ יתע ס' יש תמימים כפי
הסם תמימים כן שומיהם תמימים, כמו כן קאי על
ימים אלו וכן תמימות הביינה. וכן ימי תמימים.
ונכרית לעולה כח"ס יודע ה'. לכן הם כולל מועדי
ה' והכי נקראו כפי שגם שבתות. מכלל שלל הימים
10 אלו יש להם צמי שבתה בלד מה. והימים הללו
מביינן עריה כח"ס בא לטהר מסייעין איהו. ואחר
יל"מ שושן קקן שאלו וילאנו מדי כח"ס. יש לו
לכחם שיהיה. לכן כפי לו ח"ס אלה הימים דכ"י
15 יצאיהם לכה שהיו חתמה לעובדיהם שגבל לכה
הכבולות נתיים אלו כן חותם הליה מתיגלה שמה כי
כלל רק רמז אל הארבע המעוזות ופי' כהרש
כפי השמל: